

Vergaderjaar 2024–2025

27 062

Alleenstaande minderjarige asielzoekers

Nr. 142

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ASIEL EN MIGRATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 juli 2025

Op 1 juli 2025 heeft Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: IGJ) haar rapport naar aanleiding van het onderzoek dat zij heeft uitgevoerd bij Stichting Nidos gepubliceerd.¹ In deze brief informeer ik uw Kamer over de bevindingen van de IGJ, de reactie van Nidos op het rapport en de wijze waarop hier opvolging aan wordt gegeven. Daarmee doe ik tevens de toezegging² gestand om de uitkomsten van dit onderzoek en de beleidsreactie hierop naar de Eerste Kamer te versturen.

Aanleiding onderzoek IGJ

De IGJ en de Inspectie Justitie en Veiligheid voeren in 2025 thematisch toezicht uit bij de gecertificeerde instellingen. De inspecties constateren dat het jeugdbeschermingsstelsel onder druk staat door hoge werkdruk, verloop van personeel, complexe casuïstiek en hoge caseloads. De IGJ ontving afgelopen tijd meerdere signalen en meldingen over de kwaliteit en veiligheid van de geboden opvang en begeleiding door Nidos, onder meer van Nidos zelf. Deze factoren leidden ertoe dat de IGJ toezicht heeft uitgevoerd bij Nidos. Het betreft een reguliere vorm van toezicht die de IGJ regelmatig uitvoert bij organisaties. De IGJ heeft zich in dit toezicht specifiek gericht op de regio Apeldoorn binnen de verdeling van Nidos, aangezien een aantal van de meldingen en signalen over deze regio ging.

Context

Nidos heeft als wettelijke taak om de (gezins)voogdij, opvang en begeleiding te organiseren voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (hierna: amv) in Nederland. Dit zijn kinderen en jongeren die zonder ouders of andere wettelijke vertegenwoordigers naar Nederland zijn gekomen.

¹ <https://www.igj.nl/publicaties/rapporten/2025/07/01/rapport-en-jongerenrapport-nidos-regio-apeldoorn>

² T04001

De IGJ benadrukt dat het belangrijk is de context te begrijpen waarin Nidos de afgelopen jaren heeft gewerkt. Hoewel deze context geen invloed heeft op de beoordeling van de normen, weegt het wel mee in de verwachtingen over Nidos» verbetercapaciteit.

De IGJ geeft onder meer aan dat Nidos onder grote druk staat door een verdrievoudiging van het aantal alleenstaande minderjarige vreemdelingen aan waaraan Nidos tussen 2021 en 2024 begeleiding heeft gegeven, personeelstekorten en een tekort aan opvangplekken. De IGJ geeft aan dat het werkterrein van Nidos uitdagend is binnen deze context. Dit vraagt veel van Nidos, de medewerkers en het bestuur.

Ondanks deze uitdagende omstandigheden blijft Nidos verantwoordelijk voor een kwalitatief verantwoorde uitvoering van de voogdijmaatregel. De IGJ vindt het essentieel dat Nidos de begeleiding van amv blijft waarborgen en verbeteren, juist in deze complexe situatie.

Bevindingen en oordeel van de IGJ

De IGJ constateert dat medewerkers van Nidos in de regio Apeldoorn zich met veel bevologenheid inzetten voor de begeleiding van jongeren. Jongeren geven bij de IGJ aan dat ze zich gesteund en gehoord voelen. Er is sprake van respectvol contact en ze hebben vertrouwen in de jeugdbeschermers. De IGJ geeft aan dat matching en plaatsing in opvanggezinnen met zorg wordt vormgegeven. Tegelijkertijd constateert de IGJ in deze regio tekortkomingen op meerdere normen. Deze tekortkomingen brengen risico's met zich mee voor de kwaliteit, veiligheid en continuïteit van zorg.

In totaal heeft de IGJ twaalf normen getoetst. Op acht van de twaalf normen scoort de regio voldoende tot goed. Het gaat om: screening van opvanggezinnen, matching van jongeren aan opvanggezinnen, respectvolle behandeling van jongeren, ondersteuning van jongeren bij het bouwen aan én in stand houden van een sociaal netwerk, multidisciplinaire samenwerking, de manier waarop de bestuurder het belang van jongeren centraal stelt en de mate van transparantie hierover, of de bestuurder zorgt dat er voldoende deskundige professionals beschikbaar zijn en de mate waarin de bestuurder de mogelijkheid biedt aan jongeren om intern voor hun belangen op te komen.

Bij vier normen scoort de regio onvoldoende tot zwaar onvoldoende. De regio scoort onvoldoende op de volgende norm: de manier waarop jeugdbeschermers bijdragen aan een gezonde ontwikkeling in een fysiek veilige en zo thuis mogelijke omgeving. Hierbij constateert de IGJ dat de begeleiding van amv door Nidos sterk is gericht op het voorzien in praktische randvoorwaarden, maar dat er onvoldoende aandacht is voor de bredere psychosociale ontwikkeling van amv. De tweede norm waarop de regio onvoldoende scoort is manier waarop de bestuurder constant bezig is met het verbeteren van de prestaties en resultaten van de jeugdbescherming. Hierbij stelt de IGJ dat de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het borgen van samenwerking met ketenpartners op dit moment niet voldoende is ingevuld.

De regio scoort zwaar onvoldoende op de volgende norm: de manier waarop jeugdbeschermers planmatig en doelgericht werken. Hierbij constateert de IGJ dat veel dossiers summier zijn gevuld en het planmatig en doelgericht handelen in de praktijk beperkt zichtbaar is. De tweede norm waarop de regio onvoldoende scoort is de manier waarop jeugdbeschermers professionele afwegingen maken over de veiligheid van amv en handelen op (signalen van) onveiligheid bij de uitvoering van de

voogdij. Volgens de IGJ blijkt in de praktijk dat jeugdbeschermers niet systematisch werken met risicotaxaties, waardoor signalen onvoldoende worden gewogen en opgevolgd. De inspectie verwacht dat Nidos op korte termijn werk maakt van het structureel invoeren van risicotaxaties en het verbeteren van de dossiervoering.

Nidos is verzocht om een plan op te stellen met concrete maatregelen om de geconstateerde tekortkomingen het hoofd te bieden. Dit verbeterplan moet binnen tien weken na publicatiedatum van het rapport door Nidos aan de IGJ worden verzonden. Daarnaast verwacht de IGJ dat Nidos analyseert of de geconstateerde tekortkomingen ook in andere regio's voorkomen. Indien uit de analyse blijkt dat ook in andere regio's tekortkomingen zijn, verwacht de IGJ dat Nidos overgaat tot het nemen van verbetermaatregelen en de IGJ over de voortgang hierop informeert.

Deze bevindingen van de IGJ geven geen aanleiding om Nidos onder verscherpt toezicht te stellen.

Reactie en opvolging door Nidos

Nidos heeft aangegeven dat het de zorgen over kwaliteit van de begeleiding aan jongeren uitermate serieus neemt³. De organisatie ziet de uitkomsten van het toezicht van de inspectie als kans om zich verder te ontwikkelen. Inmiddels is Nidos begonnen met het opstellen van een verbeterplan en de analyse van de situatie in andere regio's. Daarbij zullen ook administratieve gebreken worden aangepakt, wat naar verwachting zal bijdragen aan verbetering van de begeleiding van amv in de praktijk. De IGJ geeft aan vertrouwen te hebben dat Nidos deze verbetering kan realiseren.

Vervolg

Het is van groot belang dat de kwaliteit van de opvang en begeleiding van amv gewaarborgd is. Ik blijf daarover het gesprek voeren met Nidos en de ketenpartners. Ik zal nauwgezet volgen hoe Nidos opvolging geeft aan de aanbevelingen uit het rapport. Indien nodig zullen aanvullende afspraken worden gemaakt om de naleving van de aanbevelingen te waarborgen.

De Minister voor Asiel en Migratie,
M.C.G. Keijzer

³ <https://www.nidos.nl/nieuws/reactie-nidos-rapport-inspectie-gezondheidszorg-en-jeugd>